

DIARI D'AMATARÓ

Redacció i Administració: Barcelona, 13 - Telèfon 255 — ANY VIII — DISSABTE 30 AGOST 1930 — NUM. 2157 — Subscripció: Mataró, 2 ptes. mes. - Fora, 7'50 ptes. trim.

LA DICTADURA A ITALIA Coses d'Argentona COMENTARI DEL DISSABTE

Segons les notícies que aquest darrers dies han estat publicades, la situació interior d'Itàlia no apareix tan pròspera ni tan falaguera com les notes oficials pretenen demostrar. Segons sembla, el nombre d'obers sense treball augmenta amb insistència i, en algunes regions, ha calgut pagar els jornals en espècies. Aquests dos detalls—a més de les desercions dels soldats en plenes maniobres—ens diu ben clar que la situació a Itàlia pren un aspecte angoixós, que es trasllueix a l'exterior malgrat totes les mesures preventives per evitar-ho que usa el règim feixista. Aquestes mesures, no ens són pas del tot desconegudes i nosaltres, si fa no fa, n'hem conegudes de semblants.

Val a dir, però, que l'eficàcia d'unes i altres és absolutament nul·la, per tal com, a la llarga la realitat dels fets s'imposa contra totes les coaccions que pretenen ofegar-la. No sols això, ans també l'ús d'aquests sistemes molt sovint és contraproductiu i enlloc de servir de remei provoca tots els gèrmens de violència i agreuja els mals que voldria fer fondissos.

Les pràctiques usades pels governs dictatorials contrasten d'allò més amb les que veiem practicades en altres pobles d'Europa, posem per exemple, en aquest cas, Gran Bretanya i Alemanya. La situació econòmica i social d'aquestes dues nacions travessa un període d'extrema gravetat però no per això veiem usada ni aplicada cap mesura arbitrària, a estil de les que tant s'estilen en les nacions del sud d'Europa. A conseqüència del desgavell que originà la guerra plana damunt el continent un pesombre faífic, per tot indueix a creure que no són les nacions que han tingut o tenen governs de força, les que se n'alliberaran amb més facilitat ni amb més pressa.

En una forma o una altra, existeixen a Europa diverses nacions que han vist l'entronització d'una tirania que els ha imposat el seu poder absolut. Si Rússia n'és un exemple, Itàlia n'és un altre. Aquests dos exemples es fonamenten en principis ben distintes, però els resultats assolits no difereixen en gaire, i el dia que caigui Mussolini, encara es faria més evident aquesta similitud.

Per ara i tant, ens hem d'atendre a les notícies que circulen i que contradiuen els optimismes que traspuen de les notes oficioses.

A Espanya també s'ens feia creure que ens trobavem en plena prosperitat i la liquidació de la Dictadura ens demostrà la pèssima situació en que es trobava el país així com les conseqüències que el govern del Directori ens reportarà, no sols en les qüestions polítiques sinó també en aquelles qüestions administratives que han representat una veritable ruïna.

Mentre d'una banda hem vist l'ineficàcia dels governs arbitraris i de força per governar degudament una nació i portar-la vers les rutes de la prosperitat, en altres nacions assistim a una de les tasques de govern més feixugues dels nostres temps: endegar per vies legals els problemes anguniosos que han estat l'herència d'uns anys de follia.

Es impossible dubtar que ens trobem en un període d'evolució el resultat del qual es veurà en les noves formes que prendran les organitzacions econòmiques i socials de tots els Estats. Un problema com els dels obrers sense feina, la reconstrucció d'una Alemanya, els plans de reformes socials a França, per no citar més exemples—per força obligaran a una nova estructuració de moltes coses que s'havien cregut inamovibles. Aquesta evolució s'afectarà paral·lelament a mesura que es reprenrà la normalitat i mentre tant els altres països que s'hagin apartat de les vies legals restaran atrassats i endarrerits no sols en la solució dels desgavells amb que seran perjudicats ans també en aquesta obra d'harmonització i d'evolució social que cada dia s'ha d'accentuar més i més en tots els estats.

Alfred Gallard

(Prohibida la reproducció)

Aquest número ha passat per la censura governativa

NOTES POLITIQUES

Nous setmanaris

Segons notícies que tenim, a primers de mes apareixerà a la nostra ciutat el setmanari *Llibertat* òrgan del Centre Republicà Federal.

També ens han dit que probablement el dia 11 de setembre es publicarà el primer número d'un altre setmanari portaveu d'Acció Catalana de Mataró. I, finalment, llegim avui a *Las Noticias* la nota següent:

«Segun nuestros informes, en breve aparecerá en Mataró un periódico afiliado a la Liga Regionalista.»

El català a les escoles

L'Ajuntament de Sabadell ha tramès a les escoles d'aquella ciutat la següent circular:

«Atenent una invitació feta per la Comissió Delegada a Sabadell de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, m'és grat dirigir-me a vostè amb la major consideració, per a pregar-li que en el curs escolar pròxim a començar, inclogui, si és que no el té ja establert, l'ensenyament de l'idioma català—lectura, escriptura i gramàtica—entre les assignatures que componen el pla de

estudis de l'escola que vostè tan dignament dirigeix.

Aquesta Delegació té interès en que vostè es captingui de l'important que és per la perfecta formació cultural dels nostres escolars, el coneixement de la parla pròpia, que no podem deixar d'estimar precisament perquè és la nostra, i que tots ens hem d'estimular per aconseguir per ella el major grau d'esplendor i el tracte d'expandiment que reconeixem i donem a la seva germana llengua oficial de l'Estat.

Déu guardi a V. molts anys.
Sabadell, 20 d'agost de 1930.—El Delegat dels Serveis de Cultura i Sanitat, M. Fonolleda Solà.»

ELS TEATRES

Teatre Bosc

Pégame Luciano, astracanada en tres actes de Muñoz Seca per la Companyia de Maria Gámez.

Dimarts passat tingué lloc la primera representació d'aquesta Companyia al teatre Bosc.

L'obra Muñozsequiana de cap a peus. Mitja dotzena d'acudits dolents. Tres o

Coses d'Argentona

Argentona Societaria

Existeixen en el poble quatre societats importants: El Patronat Catòlic Obrer de Sant Isidre, el Casino d'Argentona, el Foment Argentonés i el Sindicat Agrícola.

El primer està dedicat a la bona cultura i a mantenir els bons costums i les pràctiques catòliques entre el jovent.

El segon s'obre solament a l'estiu perquè és punt de reunió, lloc d'esbarjo i de festivals de la colònia estiuenca.

El tercer o el Foment Argentonés no més té el nom de societat: deu tenir un reglament molt flexible, perquè casos semblants es resolen sovint diferentment; no se sap res de nomenaments de juntes, ni de reunions generals, etc. És el principal catau del caciquisme. Allí hi mana un home, i prou. Els socis no més paguen; qui vol fer més és donat de baixa, i s'ha acabat. Què fomenta aquesta agrupació?

Com que no hi havia altre local de una mica de condicions, ha estat durant dotzenes d'anys el lloc més concorregut de la població. Amb tanta quota mensual, funcions de cinema i de teatre sembla que hauria de tenir una situació boyant. Diuen, però, que més aviat té deutes. Si és així, els que el governen s'acrediten de bons administradors. I pensar que un d'ells fa anys que administra també festes del poble!

Allí s'han celebrat els grans xelis, amb força menjar i beure, unes voltes pagant la pubilla i altres el Foment mateix. Com que el local és prou gran, no calia lim tar gaire les invitacions.

La seva vida ordinària, entre la concurrència no massa nombrosa, el mobiliari deslluït, l'immoble bon xic revellit, etc., s'acosta més a la d'un cafè de recó que a la d'una societat amb el pompós nom de Foment.

Molts anys enrera aquest casino havia viscut millors temps. Comptava amb una colla d'homes entusiastes, que allí s'anaren fent vells, que s'esforçaven en que el Foment fós una veritable societat, la primera d'Argentona i el model per altres pobles. Quan el cacic vingué a la política, desseguida es presentà com a defensor del Casino del Foment i aquella bona gent el seguiren, sense adonar-se de que els feia servir d'escambell per assolir les seves ambicions. No trigaren gaire temps a no tenir altra tasca que pagar, sense cap intervenció en el règim de la societat dels seus amors.

Per sort, ara ja tothom va veient el què i es va decaniant cap a altra política que s'adapti més a la voluntat del poble.

La setmana entrant parlarem del Sindicat Agrícola, que aquesta nota ja és prou llarga.

En Boleyá

Argentona, 30 d'agost de 1930.

quatre situacions estrafolàries. Coses que de totes maneres fan riure i per tant un nou triomf de Muñoz Seca que no persegueix altra cosa.

L'interpretació bastant bé. Llàstima que Maria Gámez, la primera actriu, representés un paper que no ha estat mai per ella. Cal desenganyar-se. A una senyora que ja té una quantitat d'anys damunt seu força respectable i que per altra part el volum físic accentua la nota els papers d'ingènua, de nena no poden provar-li. Es distingiren Maria A. de Burgos, Antonia Dieguez i Antoni Angulo.

El nom dels carrers

Parlem-ne del nom dels carrers. Reconec que no és un afer de trascendental importància, però no hem de regatejar-li l'atenció que es mereix. Si més no, dediquem-li el primer «Comentari» d'aquesta secció setmanal que avui comencem.

D'uns dies ençà—a ran de la retolació de la nova plaça de darrera de Casa de la Ciutat—que és l'objecte preferit d'algunes converses.

En mig de l'aigua-barreig de noms proposats, l'Alcalde accidental senyor Capell digué les paraules oportunes: Caldrà revisar tots els noms dels carrers de la ciutat.

D'acord. Cal fer-ne una revisió. Però a consciència, no a caprici. No hem de despullar un Sant per vestir-ne un altre—Sant o personatge és igual—ni oferir el desastrós espectacle d'aquells pobles en els quals es coneixen les fluctuacions de la política amb la retolació d'un mateix carrer que avui es diu blaucel, demà vermell i demà passat negre.

En la nostra ciutat per un d'aquells privilegis (?) inexplicables no hem vist ni un sol carrer amb algun nom dels de la Dictadura passada. Per tant el nostre Consistori no ha tingut la feina d'encarregar noves plaques. És un estalvi que no han pogut fer tots els Ajuntaments.

Però ara, amb la nova plaça, tothom hi diu la seva. Nosaltres, per no ésser menys, direm — francament — que el nom que més ens plau és el de «Plaça de la Ciutat».

No us alarmeu, vós regidor senyor Monclús, ni vós regidor senyor Monserrat. Les vostres propostes són justes i oportunes i àdhuc mereixedores de dur-se, com més aviat millor, a la pràctica.

Però potser no, en aquesta plaça que de bell antuvi, molts ja en diuen de «ca la Ciutat». A Mataró, revisant-ho bé, hi trobem tot de carrers gairebé repetits. Heu-s-els-aci:

Rambla del Duc de la Victòria—Ronda d'Espartero.

Ronda d'En Prim—Passatge d'En Prim.

La companyia en conjunt és força bona i encertat per tant el fer-los donar una altra representació.

Ja no cal dir que el públic era molt escaç. Bona part de culpa es de l'empresa però. A Mataró gairebé tothom ignorava que hi hagués funció al Bosc.

Hi ha la temença que l'Iluro, davant del C. D. Castelló, no hi quedi gaire bé perquè l'equip foraster és, segons tots els antecedents, bastant més potent que la darrera vegada que va venir a Mataró.

ELS ESPORTS

S'està comentant que...

El fins ara jugador ilurenç Bonet ja va jugar el diumenge passat amb el primer equip del Júpiter, el que fa suposar que no pertany a hores d'ara a l'Iluro.

Això no té res de particular perquè tampoc se sap públicament la situació en que es troben Bantanachs i Blanes i altres, ni les adquisicions legals que com a jugadors compta l'Iluro, ni els propòsits del mateix i altres detalls que es podrien afegir.

La Junta Directiva de l'Iluro ha tingut un gran encert, que és molt elogiat, d'haver pogut aconseguir per a la «Diada», que celebrarà demà, al primer equip del C. D. Castelló, campió de València.

Monges Caputxines—Non de... xines.

Plaça Santa Anna—Baixada de... na.

Sant Antoni—Travessia de... toni.

Puigblanc—Travessia de Pu... blanc.

Sant Ramon—Baixada de... mon.

Sant Pere—Alia de Sant i... Recó de Sant Pere.

Madoz—Passatge de Madoz.

Ultra aquests, hi ha una sèrie de noms d'una significació potser migrada, com: Carrer del Parc, Palma, Prat, Caminet, Figueretes, Rierot, Massevè, Muralla del Tigre, Muralla de la Presó...

D'aquests, però, resulta un xic exposat el canvi. Potser—poc documentalment com avui estem—ens trobariem amb algun carrer que té valor històric local que avui desconeixem. Per aquests tenen la paraula els que estiguin forts en història matoronina.

De la Riera, ni cal parlar-ne: L'experiència ens ha demostrat abastament que la tradició hi és aferrada.

Però, dels primers, no en dubtem ni ens hi pensem gaire.

No us sembla, amics de la Societat Iris, que la vostra lloable campanya per homenajar l'immortal Guimerà, no fóra desencertat de continuar-la amb mireres a la Rambla del Duc de la Victòria? Voleu un lloc més bonic i més adient pel poeta? No us imagineu el títol de «Passatge d'Angel Guimerà»?

I com aquest, els altres. No escauria el nom de l'il·lustre matoroní, fundador del Sant Hospital, a l'actual Baixada de Santa Anna? Bé és prou cèntric.

I el d'Ignasi Iglesias i Maragall als carrers del Parc i Passatge o Ronda d'En Prim? Encara que no siguin dels més bonics no els passen de gaire altres carrers que ostenten noms gloriosos de la nostra terra: Mossèn Cinto, per exemple.

Convenim, doncs, que pot fer-se—que deu fer-se—una revisió minuciosa.

Nosaltres som els primers en desitjar-ho. Ara, exposat el nostre parer, l'Ajuntament torna a tenir la paraula.

Argeus

—Penso exposar aquest quadro amb el nom de Pere Pont.

—Això no està bé.

—Perquè?

—Pensa en els molts Ponts innocents que podrien ésser acusats.

De *Passing Show*, Londres.

10 cèntims

TEATRES I CINEMES

Teatre Bosc

Avui, a les deu de la nit, darrera funció de la companyia d'alta comèdia dirigida per la primera actriu Maria Gàmez, la qual posarà en escena la comèdia en tres actes de Carles Arniches, «Para tí es el mundo».

Demà, sessió contínua de cinema i varietats des de les quatre de la tarda: Projectió de l'interessant pel·lícula «La cautiva de Shanghai», la xistosíssima cinta còmica en dues parts «Un cuento chino». Presentació de «Ballet Odena-Xalma», compost de Odena (vedette moderna), Xalma (popularíssim ballaire), Pepita Marquez (primera ballarina), Manolita Sorli (genial dansarina) i les sis gentils noies de Xalma.

Cinema Gayarre

Avui i demà es projectarà el següent programa: «Noticiari Fox», la sensacional pel·lícula «La tragedia del Circo Royal», per Elena Kurty; la formosa pel·lícula sonora per Nancy Carroll i Richard Arlen «Manhattan Cocktail» i una xistosa pel·lícula còmica.

—A la CASA PATUEL poden veure funcionar l'aparell més modern per a fer l'ondulació permanent, totes les senyores que ho desiguen.

La T. S. F.

Unión Radio Barcelona EAJ1.
349 m. 20 kw., 859 kiloc.

Dissabte, 30 d'agost

21:00: Obertura de l'Estació. Campanades horàries de la Catedral.— Part del servei meteorològic de Catalunya.— Cotitzacions de monedes i valors.— Informació agrícola.— 21:05: Orquestra de l'Estació.— 22:00: Notícies de Premsa.— 22:05: Radioteatre des de Madrid. Unió Radio EAJ7. Selecció de una sarsneta.

Diumenge 31 d'agost

11:00: Campanades horàries de la Catedral.— Part del servei meteorològic de Catalunya.— 13:00: Emissió de sobretaula. Sextet Radio.— 14:30: Informació teatral i cinematogràfica. 15:00: Sessió radiobenèfica.— 16:00: Tancament de l'Estació.— 17:30: Obertura de l'Estació.— Emissió de discs selectes.— 18:00: Orquestra de l'Estació.— 18:30: Emissió a càrrec de Rafel Casanova.— 19:00: Sessió agrícola dominical.— 19:10: Orquestra de la Estació.— 19:50: Recital a càrrec de la soprano lleugera Francisca Marlet.— 20:20: Orquestra de l'Estació.— 20:45: Informació deportiva.— 21:00: Tancament de l'Estació.

Dilluns, 1 de setembre

11:00: Campanades horàries de la Catedral.— Part del servei meteorològic de Catalunya.— 13:00: Emissió de sobretaula. Sextet Radio.— Informació teatral i cinematogràfica.— 15:00: Sessió Radiobenèfica.— 16:00: Tancament de l'Estació.— 17:30: Obertura de l'Estació.— Cotització dels mercats internacionals i canvi de valors. Tancament de Borsa.— 18:00: Tercet Ibèria.— 18:15: Retransmissió de la Salve i goigs des de la Basílica de la Mercè.— Tercet Notícies de Premsa.— 19:00: Tancament de la Estació.

ANÍS I LICOR SANT GERONI

« MONTSERRAT »

Delecti son paladar degustant aquestes afamades begudes.
30 anys de prestigi, són una garantia.

Fabricant: F. Forrellat - Castellvell i Vilar (Barcelona)

ACADEMIA DE TALL I CONFECCIÓ VILARDEBO

PROFESSORA TITULAR DE L'ACADEMIA «MARTÍ»

CLASSES DE DIA I DE NIT

CARRER M. J. VERDAGUER, 30.—MATARÓ

Plaça Urquinaona, 13

Per tota mena de detalls sobre el

FOMENT DE L'EXPORTACIÓ

INTERCANVI : NOMENAMENT DE REPRESENTANTS

dirigir-se al delegat d'aquesta ciutat

Emili Comas i Rossell, Sant Llorenç 24,

Clinica per a Malalties de la Pell i Sang Tractament del Dr. VISA - Dr. Llinàs
Curació de les «úlceres (ilagues) de les cames» — Tots els dimecres i dijumenges, de 11 a 1 : — CARRER DE SANTA TERESA, 50 : — MATARÓ

Notes Religioses

Sants de demà: Sant Ramon Nonat, mercedari, card. fill de Portell, Sant Amat, b. i Sant Domènec de Val, nen mr.

Dilluns: Sant Gil, ab. Sant Artur de Irlanda, Sant Llop, b. i Sta. Verena, vg.

QUARANTA HORES

Demà i dilluns seran a Santa Teresa a les 5 del matí es descobrirà el SSm.; a les 8, se celebrerà ofici solemne i es reservarà a les 6.

Basílica parroquial de Santa Maria.— Demà diumenge, misses cada hora, des de les 5 a les 10; les últimes a dos quarts de 12 i 12; a dos quarts de 7 del matí, trisagi; a dos quarts de 8, Set diumenges a St. Josep i a dos quarts de 9, mes del Puríssim Cor; a un quart de 10, missa de la Congregació Mariana; a les 10, ofici; a dos quarts 12, homilia i a les 12, punt doctrinal.

Vespre a dos quarts de 8, rosari, estació al Santíssim, pràctica dels quinze minuts en companyia de Jesús Sagrat, benedicció i reserva.

Tots els dies feiners missa cada mitja hora, des de les 5 a les 9, la última a les 11. Matí, a dos quarts de 7, trisagi; a les 7, meditació; a dos quarts de 8, mes del Puríssim Cor de Maria; a les 9, ofici conventual.

Vespre, a un quart de 8, rosari i visita al Santíssim.

Després de la visita continuarà una novena a Sta. Rosa de Lima, que continuarà tots els dies en l'altar de Santa Llúcia a la mateixa hora.

Parroquia de Sant Joan i Sant Josep.— Diumenge, a dos quarts de 7, Set diumenges a honor de St. Josep; a les 8, missa de Comunió pels joves del Patronat Obrer de St. Josep; a dos quarts de 9, homilia; a les 10, ofici parroquial cantat pels nois i noies de la parroquia i alumnes del col·legi del Sagrat Cor de GG. Maristes; a les 11, última missa amb explicació doctrinal.

Vespre, a dos quarts de 8, Exposició, Trisagi cantat, meditació sobre l'evangeli del dia, benedicció i reserva.

Tots els dies, missa cada mitja hora, de dos quarts de 7 a les 9. Durant la primera meditació.

Vespre a dos quarts de 8, si altra funció no ho impideix, Corona Josefina, visita a Jesús Sagrat i a la Verge Maria.

Capella de Sant Simó.— Diumenge, a dos quarts de 9, missa.

Impremta Minerva.— Mataró

Ganga

PIANO ESTUDI, per 80 duros.

Amàlia, 11.—Mataró.

XINXES

Un flascó patentat d'AKANTROL extermina les XINXES per sempre. Premiada en totes les Exposicions d'Higiene i reconegut com el millor antixinx del món. Prospectes i venda: Joan Mauri, Sant Benet, 51. — Martí Fité, Riera, 39— Benet Fité, Riera, 36.— Vicens Graupera, Sant Simó, 1.— Josep Antic, Santa Maria, 20.— Joan Fullarachs, Sant Cristòfor, 12.

Avís

Solament per 8 dies.—Escopetes caça a preus regal. Bicycletes per valor de 300 ptes., ara 150. Vendes a termini i comptat amb el 10 per cent descompte. Consulti nova llista de regals. Informes C. Lluch, Olivar, 9, Arenys de Mar.

Propietaris

Amb fets, més que amb paraules, veureu demostrat el convenient i aventajós que us resultarà tenir confiada la administració de vostres finques, a J. Julià, Tetuán, 75.

: IMPREMTA MINERVA :

llibreria, papereria, objectes d'escriptori

La única Sastreria

premiada a Barcelona

en el concurs d'il·luminació i

presentació d'aparadors organitzat

per la

Exposició Internacional de Barcelona

NEW YORK SASTRERIA

CARRER FERNANDO, 42

“LA SASTRERIA DE MODA”

BARCELONA

Per llogar o per vendre a Mataró

Quatre quadres pròpies per qualsevol indústria mecànica.

Raó: Portolà, 1, pral.-1.ª (S. G.)

Barcelona

Meritori

jovenet. es necessita en oficina d'aquesta ciutat.

Raó: En l'Administració del DIARI.

Es venen

tres tartanes, juntes o per separat, en bon estat i preu econòmic.

Raó: Puigblanch, 5.—Mataró.

IMPREMTA MINERVA

Fa tots els treballs, tant de negre com de colors, amb la màxima polidesa.

Impresos comercials amb originalitat, fantasia i bon gust.

Secció especial per projectes artístics, creació de marques i distintius, etc.

Barcelona, 13

MATARÓ

Telefon 255

CARRERAS

El FOTOGRAF que retrata més NUVIS.

St. Antoni, 32